

zekerheid zeggen kunt *wat* het is. Ge komt naderbij en, „de bekoring is verbroken *zoodra ge ziet wat het was dat u zoo boeide*”.

Met Kandinsky opent de derde groote periode der schilderkunst: het abstraheeren der kunst van de natuur; de verdwijning van het object uit de schildery, de zuivere reine schilderkunst: het uitdrukken van onze geestelijke ontroeringen door de kompositie van lijn en kleur. Zoo werd de schilderkunst wat de muziek al eeuwen is: het zuivere subjectieve orgaan van den menschelijken geest.

Voorheen was de natuur het hulpmiddel om de Idee uit te duiden; de afgebeelde natuur werd de vorm van de Idee.

Bij Kandinsky vloeien Vorm en Idee samen en kunnen we zeggen dat de Idee de Vorm is.

Behalve schilder is Kandinsky een uitmuntend literator en kritikus. Hij heeft zijn gedachten tot uitdrukking gebracht in verscheidene werken als „De blauwe Ruiters”, „Het geestelijke in de Kunst” enz. In het kort vat hij zijn denkbeelden aldus samen.

Kandinsky verdeelt de schilderkunst in drie perioden.

- 1e Periode: *Oorsprong*. — De practische periode, de Kunst met practische oogmerken; het portret, religieuze en historische voorstellingen.
- 2e Periode: *Ontwikkeling*. — Het geleidelijk afwijken van het practische element, het op den voorgrond komen van het aesthetische.
- 3e Periode: *Doel*. — Het bereiken van een hoogere stof, waarin alle illustratieve of practische elementen verwijderd zijn: de reine schilderkunst waarin de schildery een eigen wezen heeft, dat in zuiver geestelijke spraak zich uit.

Zoo heeft zich, volgens Kandinsky, de kunst, als iedere andere menschelijke handeling *uit het practische, naar het geestelijke* ontwikkeld. Hij verklaart ons dit aldus: